

Sequitur questio

theologica / cuius titulus est Utr auroa manerutilans solem ediderit. In qua tractatur de consiliis euangelicis et statu perfectionis ab eodem dno cancell.

Questio determinanda Utr auroa manerutilans solem ediderit. Quia iuxta Arestote. in Elenc. Omnes transferetes fm aliquam similitudinem transferunt. Ad advertendum est qd vt longa et certa experientia coperit medicus aurore imitans naturam veris spati in diebus anni / vires aiales conforat et perficit. pro eo sez qd in eo vt ipsi tradunt humor sanguinis in quo fm eos vita consistit dnat. Et sol iste quem nobis auroa parit vita est viuenti / um et animatiu istoz. Idcirco alti tras feredo inuestigare liber in quo stat manet et consistit vita aie nre spualis. z perfectio vite xpiane. qd pprie est theologicz inuestigationis / z no inutilis considerationis. No uimus itaqz vitam istius corporis stare z consistere in vnione vel iunctiione ipsi ad aiaz que est principiu vite z actus substantialis corporis organici phici. Quato igit iunctio ista ad corpus ipsum qd actuat informat et viuificat maior est z indissolubilior. tanto magis vita ista corporalis pfectior est. Si igitur pformiter ad ista scire z inuestigare voluerim in quo stat z pficit vita xpiana. sciemus istud / habito z cognito illo qd spiritum nrm ronale suo vitali z pfectiuo principio / qd deus est / pfecti z intimi vnit z iungit in ipso. Etenim sicut a poetis dictu allegat aplos. In quo viuim? mouemur z sum? Dicit z ipse dicebat. Dibi vi uere eps est. Et iteru. Vita nra abscondita est cu xpo in deo. Est igitur conclusio ista fundametalis hmoi. Vitale essentiale in / trinscu z pfectiuu formalit. principiu vite xpiane / est caritas z eius madata. Conclusio istaz ponit in snia sanctus doctor scda sede. q. clxxiij. ar. iij. Que quidem sic probat. Primo de ipsa caritate. qm in illo stat z consistit vita xpiana z perfectio ipsius / qd spm nrm ronale suo vitali z pfectiuo principio ipsi sez deo. vnit pfectius vicini / intimat z iungit. hoc supponit. illud aut est caritas / qm qui manet in caritate in deo manet z deus in eo. vt ait Jobes in canoica. Juxta qd Colossenses monet

apls Super oia inquit caritatez habetes que e vinculu pfectionis. Et. ij. ad Thoz. xij. scribit. Si habuero omnem pphiam / et nouerim mysteria omnia / z omnem scientiam et si habuero omnem fide ita vt motes transfera. caritate aut non habeam nihil sum. Secundo arguit ad ista parte / qm vita xpiana consistit in virtutibus theologicis z moralibus. inter eas aut omnibus supeminet caritas velut perfectissima z aliaz perfectiua. Confirmat quonia vita beata q est consumata z plectiua stat in dilectione z amore inter beatos. Etenim ille perfecti viuuit vita beata / qui deo plus adheret z intimatur per dilectionem / z transformatiu amorem. Tertio ad idem quoniam illud est vita anime nostre spiritalis / qd est summa / terminus / finis / z plectiu totius legis z euangelij. hoc aut est caritas ait aplos. Plenitudo etenim legis est dilectio. Quocirca volens saluator petru sicut pfectissimu p se ducentem et pastorem instituere pfecti corporis ecclesie / stici / de solo amore interro gavit. Petre inquit amas me. diligis me plus his. aperte volens in nuere illum in omni sexu / statu / et gradu pfectissimu qui deum maxime diligit. Secundo principaliter pbatur conclusio de ipsis madatis / auctoritate Job. in canonicis. Scimus inquit qm translati sumus a morte ad vitam. Cur ita? causam subintulit quonia diligimus fratres Unde xps math. v. ca. post precepta dedit de dilectione primi z inimicorum cludit. Estote igitur pfecti sicut pater vester celestis perfectus est Sic z Luc. x. ad legis pios ait de amore xpi z proximi. Hoc fac z viues. Loquitur se pius z de ipsis mandatis in lege z pphis q ea faciens viuet in eis. Leuit. xvij. Deut. vi. et alijs pluribus in locis. Sic z glosa super illo iam allegato. Super oia aut caritatem habetes etc. Cetera inquit precepta pfectu faciunt pro quato ad caritatem ordinantur. Quato beatus Athanasius hominum pfectissimu vnus / in li. que fecit de satisfactione fuge. Sic est dicebat ipse hominum terminus ad pfectionem duces. Si qd iubet dnis ipse facia. Stat igitur in hoc puncto radix dicendoz / q caritas z ei madata per se z essentialiter integrat. constituunt. z perficiunt vitam xpiana. Ex conclusione infero primo. Sicut pcepta dei dant de caritate z omnibus virtutibus z actibus eoz. sic etiam data sunt de perfectione

.R.

De consiliis euangelicis

caritatis / et omnium virtutum. **P**rima pars patet / quoniam secundum theologiam doctrinam omnes virtutes pro loco et tempore sunt in precepto. **L**um enim virtutes necessario conueniunt / oportet si una sit in precepto quod et omnes. **I**n secunda parte volo dicere / quod preceptum caritatis claudit omnem et totam beatitudinem tam interius suam quam extensiuam dilectionis et amoris / quantum tunc cum perfecta et inter se fuerit ista latitudo et ita de ceteris preceptis imaginandum est que sunt de virtutibus unde loquitur psalmista **D**is summationis. hoc est omnis et totius perfectionis / vidi finem. **Q**uid? Latum mandatum tuum nimis. latitudinem videlicet nimiam vel multam / extensiuam usque ad dilectionem inimicorum et persecutorum nos. intensiuam ut quod totam perfectionem gradualem claudat dilectionis et amoris. **C**orretorium istud ponit expresse beatus Augustinus in libello de perfectione iusticie ubi ex introductione determinat quod perfectio iusticie que est virtus generalis includens omnes virtutes / est in precepto. **A**ur enim inquit non precipere homini ista perfectio. quibus eam nemo in hac vita habet. **N**ec enim ait christus recte currit / si qui currendum est nesciat. **Q**uomodo autem sciret si nullis preceptis ostenderetur? **M**anifeste colligitur istud et ex forma precepti caritatis. **D**iliges dominum deum tuum / et toto corde tuo / et tota anima tua / totum autem et perfectum idem sunt. **I**tem. **P**hicoz. **E**t de proximo mandatum habebimus. **D**iliges proximum tuum sicut teipsum. **M**aiore autem et perfectione dilectionem mandare non potuit dominus / quam quod eum sicut nos diligamus. qui nosmetipsos maxime amamus. **Q**uia propter et prophetam regius loquitur domino. **T**u mandasti mandata tua custodire nimis. **E**t iterum. **M**andasti iusticiam tuam / testimonia tua / et veritatem tuam nimis. **U**bi glossa Augustini et aliorum. nimis hoc est multum / valde et intense. **I**mo iuxta aliquas glossas / plusque etiam natura carnis patitur. **U**nde et in hoc concordant doctores theologici quod soli beati implent preceptum caritatis in sua summatione vel completionem. **N**ullus autem inuenitur est qui diceret / quod ipsi sic agentes faciant opus filii sed preceptum / quod quidem nouiter datur sed a creatore sua signati super eos. **I**nfere secundo quod minimum sufficiens est imaginatio illorum qui imaginati sunt quod precepta dei ordinant ad charitatem / et alias virtutes / sub aliqua certa mensura minimo gradu. quod autem est supra illam mensuram vel gra-

dum illi est sub consilio. **A**pparet istud minimum sufficere. **P**rimo ex statim dicitur. **S**ecundo ex ipsa forma precepti que totaliter mandat et perfectionem et nullum gradum relinquit sub consilio. diliges preceptum ex totis viribus. qui autem totum diligit nihil excludit. **C**orretorium autem istud est de intentione doctoris sancti secunda secunda. **q. clxxxiiij. ar. iij.** **E**t in libello suo de perfectione vite spiritualis. **P**receptum inquit dilectionis nullis terminis coartatur. ita ut recte dici possit / quod tanta dilectio sit in precepto quod nulla excedit limites precepti. imo unicuique mandat ut deum quantum possit diligat. **P**otest et istud deduci. quoniam precepta et consilia ut infra melius videbitur / habent alias et aliam materiam / siue aliud et aliud obiectum. **S**i enim caderent super eandem materiam vel idem obiectum / esset ea confunderetur. **D**ilectio autem dei et proximi est materia circa quam cadit preceptum caritatis. igitur circa ista non est consilium. **U**nde nusquam in tota serie scripture sacre reperitur quod aliquis gradus vel mensura aliqua dilectionis dei et proximi sit in consilio. **S**equitur tertio. **N**on modo dilectio que haberi potest in via / est sub precepto. verum etiam dilectio ipsa beatifica. **I**stud ex intentione ponit beatus Augustinus in libro de perfectione iusticie sicut iam allegatum est. **E**t arguitur istud quoniam mandatum dei eternum est et tota materia sua dilectio autem beatifica est de ipsa materia. ergo non erit limites precepti. **P**reterea ad dilectionem beatificam omnes obligamur tendere / niti / et conari. ergo illo modo saltem est in precepto. **E**tiam quod ut dictum est beati qui perfecte et totaliter deum diligunt non faciunt opus consilii sed magis precepti quoniam maxime obligantur perfecte deum diligere. **E**t ex quo apparet ultra quod illud quod cadit sub precepto potest diuersimode impleri absque culpa vel transgressionem. **A**lter enim diligunt deum viatores. aliter comprehensores / aliter perfecti viri. aliter incipientes. et aliter proficientes. **E**t tamen minus peccant imperfecti si non eque deum diligant velut perfecti iam in caritate firmati et radicati. nec imputatur viatoribus ad culpam si non eo amore unitiuo deo hereant quo et ipsi beati. quantum secundum Augustinum dilectio beatifica sit sub precepto. **L**icet enim sit sub precepto / non tamen est de necessitate precepti. **N**ec enim necesse est ut optimo modo diligatur deus. quinimo ad euitandum culpam / sufficit appreciative plus eum diligere

hoc est q̄ amor dei omnibus preponatur/
 sic q̄ paratus esset homo ante omnē aliūz
 amorem dimittere q̄s dei amorem. ⁊ hic est
 vnus modus p̄fecte dilectōnis nobis pos-
 sibilis ⁊ de necessitate p̄cepti. **U**terius
 ex conclusione sequitur q̄ si consilia ad p̄-
 fectionem vite xp̄iane facere dinoscuntur/
 non tamen essentialiter hominē p̄ficiunt
 in vita xp̄iana. **P**rima pars claret ex decur-
 su euangelij. pro secūda arguit quoniā plu-
 res p̄fecti fuerūt in vita spiritali absq̄ ob-
 seruantia consiliorū euangelicorum/ vt de
 abraam constat/ cui dñs ait. **A**mbula co-
 ram me ⁊ esto p̄fectus. de **J**ob etiā cui nul-
 lus similis erat i terra. de ceteris quoq̄ pa-
 triarchis/patrib⁹/et p̄phetis veteris testa-
 menti. quos fuisse p̄fectos nullus negat
 nec tamen seruauerūt aut impleuerūt cō-
 silia euangelica. **I**tem in statu innocentie
 fuissent homines p̄fectissimi in vita sp̄ua/
 li. nec tamen obseruassent consilia euange-
 lica. paupertatis/obedientie/et castitatis.
 sed eorū perfectio fuisset in adimplerone
 diuinorū p̄ceptorū. **E**x quo patet q̄ pro
 tanto consilia euangelica pertinere ⁊ face-
 re dicitur ad perfectionē vite spiritalis.
 quia sunt instrumenta quedā expedientia
 et promouentia admodū ad perfectionem
 ipsam vite spiritalis cōquirendā/ vel iam
 adquisitaz conseruandā. **E**sequitur ex
 dicitis q̄ ex quo non intrant essentialē con-
 stitucionem vite xp̄iane. oportet dicere q̄
 solum instrumentaliter ad illam faciunt et
 cōcurrunt/ quēadmodū in vita corporali
 qualitatinedispositōnes/instrumenta/or-
 gana. ⁊ hmoi p̄ficiunt quidē vitam corpo-
 ris/ sed instrumentaliter in modo/ acciden-
 taliter ⁊ fm quid. ⁊ nullo modo essentiali-
 ter. **H**oc expresse tenet sanctus **T**ho. sc̄da
 sc̄de. q. clxxxiiij. ar. viij. hoc i solutione pri-
 merationis atq̄ sequenti articulo. iij. vbi
 querit an liceat ep̄is aliquid possidere i so-
 lutione primerationis. **I**dem ⁊ questione
 subsequenti. ar. ij. in corpe questionis vbi
 dicit q̄ ad perfectionē vite xp̄iane essentia-
 liter pertinet perfecta obseruantia p̄cepto-
 rum. **H**oc idem ponit. q. clxxxviiij. arti. pri-
 mo in corpore/ vbi querit an habere aliqd
 in cōmuni diminuat de ratione perfectio-
 nis. **H**ec eadem determinat in libello suo
 de perfectione vite spiritalis. **S**ic et post
 eum **G**odefridus de fontib⁹ ⁊ ali⁹. **E**U-
 terius infero q̄ paupertas voluntaria quā

tūcinq̄ arta non perficit hominē essentia-
 liter in vita xp̄iana. **I**stud expresse deter-
 minat **C**assianus in collationib⁹ patrum
 collatione prima. ⁊ allegat sanctus doctor
 in lib. sepe memorato. **I**euniamquit vi-
 gilie. nuditas. priuatio omnīū facultatum
 non perfectio sed perfectionis sunt instru-
 menta. quia non in ipsis constat discipli-
 ne finis sed per illa peruenit ad finem **O**b
 hoc enim ait sanctus doctor vbi supra hec
 in religionib⁹ instituta sunt/ non quia in
 ipsis principaliter consistat perfectio. sed
 quia his quasi quibusdā instrumentis ad
 perfectionē venitur. **H**oc idem ponit sc̄da
 sc̄de. q. clxxxiiij. ar. iij. in solutōne prime ra-
 tionis. **U**nde ⁊ querens in lib. de perfectō-
 ne vite spiritalis. quomodo fuit **A**braam
 p̄fectus qui diuitias habuit ⁊ diues mor-
 tuus est. **H**ec inquit questio solui non po-
 test si perfectio vite xp̄iane consisteret i ip̄a
 dimissione diuitiarū. **S**equeretur etenim
Abraam diuitem/ non esse perfectum aut
 fuisse. **U**erum si verba domini diligenter
 considerētur/ non in ip̄a abdicatione diui-
 tiarum perfectionē posuit. sed hoc esse quā-
 dam viam ⁊ dispositionē ad perfectionem
 sicut et ipse modus loquendi clare osten-
 dit. **S**i vis inquit perfectus esse/ vade et
 vende omnia que habes/ ⁊ da pauperib⁹/
 et veni ⁊ sequere me. **U**ltimo ponit/ et seq̄-
 re me. quia in sequela xp̄i consistit perfe-
 ctio. ad quam instrumentaliter/ disponit ab-
 dicatio diuitiarū. **U**nde ⁊ illam abdicatio-
 nem ordinat ad dilectionem proximi. **D**a
 inquit pauperib⁹. **Q**uocirca ⁊ beat⁹ **H**ie-
 ronim⁹ super illo. **E**cce nos reliquim⁹ om-
 nia ⁊ secuti sumus te. **P**arum enim inquit
 erat omnia relinquere. quod ⁊ sacrates fe-
 cit. et multi phozum. **I**deo ⁊ iungit quod
 perfectum est. et secuti sumus te. **N**on qui-
 dem passibus corporis sed amoris. **S**ic
 et **O**rigenes super illo. **S**i vis esse perfe-
 ctus ⁊c. **N**ō sic inquit intelligitur istud vt
 in ipso tempore quo tradiderit quis bona
 sua pauperib⁹/ perfectus fiat. sed quia ex il-
 la die incipit speculatio dei. deposito scilicet
 onere diuitiarū. quia sic librius de ova
 care potest eum adducere ad omnes virtu-
 tes. **V**idetur q̄ in actibus virtutum ponit
 essentialē ⁊ finalem perfectionem. **S**ic
 igitur potest quis possidens amplissimas
 diuitias/ perfecta caritate deo inherere. et
 ipsis affluentibus cor non apponere. quē

mali et promotione boni. **H**inc est ait/ qd multos videmus mira abstinencia corpus afflicisse. morbos graues incurrisse et incurabiles. eosdē ipsos post edomitam concupiscentiā. post acceptā diuinitus gratiā rīgous pristini frena lassasse. et corpori suo ī cibo. potu. somno. vestitu. multo amplius q̄ custodia sanitatis postulasset/ indulgere. **C**onstat autē qd loquitur de perfectis vt pote de illis qui concupiscentiā edomuerant et diuinā gratiam receperant. **U**nde et beatus macharius summus ille anachoritarum hominū p̄fectissimus vnus. de solitudine veniens ad congregatiōē fratrum et vinū bibens cū eis/ non ex hoc imp̄ficiē batur. **Q**d si abstinencia a vino esset essentialis perfectio nunq̄ illā relaxasset. **C**eterum si ieiuniū. abstinētia et cetera/ essent de essentiali p̄fectione/ sequeretur qd viētes abis delicatis carnibz et volatilibz/ nō possent perfici in vita xp̄iana. imo sequeretur qd infirmi. debiles q̄ forte tota vita sua ieiunare non possunt. senes ip̄i in religio/nibus et alibi. **I**sti inq̄ deficerent qui in edias vigiliās abstinētiās ferre non possunt a p̄fectione xp̄iana. **Q**d quis diceret. **C**orvelariū istud tenet sanctus doctor sc̄d̄ sc̄d̄. q. clxxvi. ar. ij. in cor. questionis **E**x predictis infero qd paupras vigiliē. abstinētia. ieiunium. inedia. nuditas. priuatio omniū facultatū non sunt virtutes. **A**pparet ex predictis/ quoniā omnes virtutes sunt de essentiali p̄fectione vite chri/stiane. **D**ec autē omnia sunt extra essentialē p̄fectionē vite xp̄iane vt deductū est. **I**te si ista essent virtutes sequeretur qd debiles infirmi. senes. diuites non possent habere omnes virtutes. cū ip̄i senes/ et valitudiā/ r̄ij ieiunare non possint/ et abstinētiā face re. **E**t diuites non habent paupratē/ sic nullam virtutē habere possent. **L**um ei virtutes sint connexē. et diuites non habent paupratē/ que fm aduersariū est virtus. et infirmi non habent abstinētiā. seq̄ tur illatū. **E**x quo statim apparet qd ista omnia predicta ieiuniū. vigiliē. paupras et huiusmodi. magis sunt quedam voluntarie penalitates q̄ virtutes dicende. patz ex dictis. **Q**uoniā si paupras vel ieiuniaz essent virtus vel gradus virtutis/ tunc eēt per se laudabiles/ quoniā virtutes sunt p se bone et de genere per se laudabiles. **C**erum est autem qd paupertas non est lauda

bilis/ nisi ex hoc adiuncto qd est voluntaria. **S**ic est de ieiunijs et vigilijs. **U**nde quē admodū mors ip̄a voluntarie perpeffa pro christo licet sit meritoria. non tū est virtus anime aut potentie p̄fectio/ sicut actus vel habitus existens in aīa. sed magis est quedam voluntaria et meritoria penalitas. sic d̄ predictis imaginandū est. **U**terius infero qd habens familiā vxore et liberos potest eētialiter p̄fici in vita spiritali et xp̄iana. patet de abraā vt argutū est. de Job et alijs q̄ plurimis viris p̄fectis/ tam veteris q̄ noui testamenti qui vxores habuerunt **S**c̄do quia tales p̄nt habere omnes virtutes. **S**i enī daret instantia maxime esset de ip̄a incōtinentia. **H**anc autē habere p̄nt ip̄i coniugati vt expresse determinat aug⁹ in li. de bono coniugali. **C**ontinētia etenī sicut ipse ait nō est virtus corporis sed animi. **N**ā virtutes aliq̄ latent in habitu. aliq̄ manifestant in ope. omnē autē actū vel habitū animi quē habent non coniugati/ p̄nt et ip̄i cōiuges habere. **S**icut enī exemplū ē beati Aug. vbi supra. **N**on impar est merituz essentialis fortitudinis vel patientie in Jobanne/ qui passus nō est. et in petro q̄ passus est. **D**abuit enī Jobes virtutes fortitudinis et patientie eque p̄fectas/ sicut et petrus. **S**ic et p̄similiter non est impar meritum eētiale castitatis vel continentie in Jobanne qui nuptias ceptus nō est. et abraā qui filios genuit. **A**braā etenī castitatē ce libatus Jobis habuit in voto et habitu. et castitatē nuptiaz. i vsu q̄ libēter abstīnuisset ab omni actu coniugali si dñs p̄cepisset. sicut Jobes legit a nuptijs reuocasse. **Q**uidē Jobes continentia oñdit in actu exteriori. **E**t quo sequit qd virginitas fm illud qd addit vltra continentia. et si sit quidez decor virtutis. nō tamen est virtus nec gradus virtutis/ alias coniugati nō possent omnes virtutes habere. imo qz virtutes necessario connexē sunt nullam oīno virtutē haberent quibz deesset virginitas. **S**c̄do nulla virtus tollitur nisi per peccatū. virginitas autē absqz peccato perdi potest/ vt in actu cōiugali. **T**ertio omnes virtutes et actus earum pro loco et tempore sunt in p̄cepto. virginitas autem nulli seruanda precipitur. **Q**uarto omnis virtus p̄dita vel amissa per penitentiam potest reparari. sola virginitas p̄dita vel amissa nunq̄ reparatur. **E**x p̄missis igitur apparet quomodo

De consiliis euangelicis.

consilia euangelica faciunt ad perfectionē vite spiritualis; faciunt enī vt dictum est sicut instrumenta promouentia vel expeditentia/ vel manu ducunt ad illam/ aut sic remouentia prohibens. Quia enī concupiscentia oculorum plurimū impedit et retardat a perfectione habenda. Ideo ad tollendum istud/ dedit dominus consilia pauperatis per quā tolluntur abdicant ea que extra nos sunt/ videlicet temporalia. Quia proinde concupiscentia carnis/ viam impedit ad perfectionē habendam. Et propter adhibuit dominus consiliū castitatis que tolleret illud quod est iuxta nos videlicet vt est concupiscentia carnis. Quia denique superbia vite maximo impedimento est ad ipsam perfectionem. Datum est idcirco consiliū obedientie/ quia nosmetipsos abnegemus/ ponentes propriā voluntatē in arbitrio alterius. Concordat cum istis doctor solēnis in questionibus de quolibet dicens. quod consilia euangelica plus faciunt ad vitam spiritualem negatiue/ remouendo prohibentia/ quā positue.

Hoc idem ponit doctor sanctus in pluribus locis/ dicens quod consilia ordinantur ad vitam spiritalem/ sicut ad vitam corporis tuendam ordinatur medicina preseruatua/ que non intrat essentialē constitutionē viuētis et sine ea potest haberi perfecta et integra sanitas. Cetera autē precepta alia a caritate faciunt ad vitam spiritalem/ sicut cibus vel alimentū ad vitam corporis. sine autē cibo vel alimento non est vita. imo et alimentū per actionē caloris naturalis conuertitur in alium vel cibum. Sic ergo apparet quod quātūcūque remoueant impedimenta perfectionis per instrumenta consilioꝝ. vel quātūcūque perfecta instrumenta habeant ad perfectionē habendam. nunquā tamen dicendus est homo perfectus nisi habeat illa que veniunt et concurrunt ad essentialē constitutionē et perfectionem vite spiritualis/ que sunt obseruantia preceptoꝝ diuinoꝝ et exercitiū virtutum de quibus omnibus dantur precepta et de perfectione earum. Itaque et si consilia euangelica plurimū expeditent et valeant ad perfectionem vite spiritualis conquirēdam. nō tamen necessario requiruntur ad eam/ quoniā in omni statu sexu. ordine. gradu perfecti viri inueniuntur. **E**t ex quibus colligi potest breuis et necessaria dicta preceptorū et consilioꝝ quo ad materiam vel obiectum super quo feruntur. quoniā consilia proprie

et maxime respiciūt materiā instrumentalem/ disponentē ad facilius et breuius ad quārendā essentialē vite christiane perfectionē. Et ideo sunt perfectio secundum quid et accidentaliter.

Precepta vero diuina magis de directo et immediate/ respiciūt illa que essentialiter pertinent ad vitam christianā et spiritalem/ sicut sunt virtutes et actus earum. **E**t istis infero quod obligatio preceptoꝝ maior est et efficacior quā obligatio votoꝝ. **P**robat istud primo compando votoꝝ et preceptū ad materiā circa quā cadunt. **S**cōdo/ compando ad modū et vim obligandi. **E**t tertio/ compando ad illa a quibus trahunt rationē sue obligationis.

Et prima radice arguitur/ quoniam precepta diuina sunt et dant de illis que per se bona sunt. vt pote de actibus virtutum/ de dilectione dei et proximi/ quibus homo simpliciter bonus dicitur in vita spirituali et christiana/ et in quibus stat et essentialiter consistit vita spiritualis et perfectio ipsius. **N**ota autem non sunt de operibus preceptoꝝ/ sed magis de instrumentis ad vitam christianā vt dicitur paupertate. abstinence. vigilijs et huiusmodi/ que non sunt per se bona virtutum sed magis dispositio ad virtutes.

Et secūda radice arguitur idem. **Q**uoniā naturalis obligatio vel vinculum immutabile et indissolubile/ maius est quā voluntariū et dispensabile. **A**d precepta autem obligatur homo naturaliter et indispensabiliter. **E**t tertio medio probatur corollariū. quoniā precepta trahunt et sortiuntur vim a deo dicante/ et naturaliter inserēte in tabulis cordis. **N**ota autē suam immediatā obligationē accipiūt a voluntate hominis volentis. qui quātū vult se ligat et obligat. et pro libitu votoꝝ suū qualificat.

Item precepta sunt de necessarijs ad salutem non sicut vota. **M**agis autē obligamur ad illa que sunt de necessitate salutis. quā ad ea que sic nō necessario requiruntur. **P**roinde vota nō habent vim obligandi/ nisi ab ipsis preceptis. **U**nde tenet quis vota sua implere virtute precepti illius iuris naturalis/ quo iubet promissa reddere. igitur. **A**lietius infero quod consilia et obseruātia consilioꝝ ordinant finaliter ad precepta et mandata. hoc est ad perfectā obseruātia preceptorū et mandatorū. **S**equitur et dictis quod perfectio secundum quid et accidentalis/ ordinatur ad perfectionē simpliciter. consilia autē et vota pertinent ad perfectionem secundum quid. et precepta ad perfectionē simpliciter vt dictū est. **E**t ita

quia instrumentū est ppter principale agēs
vota autē et consilia sunt de materia instru-
mentali. Et quo potest sumi ratio/ad pre-
cedens corollariū. quoniā ad vota et consi-
lia obligat homo finaliter ppter ipa prece-
pra. igitur pcepta magis obligant/per regu-
lam aresto. primo posterior. Propter qd
vniūq; tale et illud magis. **Ex quo ap-
paret qd dum consilia dicuntur esse de me-
liori bono nō fit comparatio eoz ad pcepta
sed ad sua cōtraria. Verbi grā cum paup-
tas dicitur melius bonū/non cōparat paup-
tas ad opus pcepti/sed ad diuitias. sic qd
paupertas melior est ad perfectionem ad-
quirendā vite spiritualis. qz possessio opuz
et diuitiarū. Vel pro tanto dicuntur consi-
lia de meliori bono. quia ordinant ad me-
liorem et pfectiorem obseruantia pceptorum
qz sit cōmunis obseruantia eoz qui non
accipiunt instrumenta consilioz et votoz.**
**Sequitur vltra. Et si plus mereat qd
per opus aliqd factuz ex voto/qz per illud
idem sine voto/votū tamen non mutat ge-
nus aut substantiā opis. Prima ps arguit.
qm per votū homo dat plus deo. scz opus
ipm et potentiā. dum facit se non posse qn
faciat/quod prius poterat non facere. Si
ue iuxta cōmunē metaphorā/ vouens dat
fructum et arborem. Alius aut qui non vo-
uit/solum dat actum. vel fructum sine po-
tentia vel arbore. Maius aut est dare actū
et potentiā/fructum et arborem. qz solum
fructū vel solā arbore vel actū. Item quia
per votū magis firmat hō in bono. **Se-
cūda ps arguit. qm votū non addit nisi ra-
tionem voluntarie obligationis. istud au-
tem nō mutat genus vel substantiā opis.**
**Ex quo vltterius hoc patz/q multa opa
sine voto/pfectiora sunt et meliora. qz aliq
alia ex voto. Probat quoniā diligere deū
ex toto corde/melius est/qz aliqua tepida
castitas. et opus martyriū sine voto/ longe
melius est qz paupertas vel ieiuniū ex vo-
to. **Ex predicis infero/ qd papa in om-
ni voto religionis dispensare potest. Hoc
patet quoniā in omni emissionē voti sub-
intelligi debet voluntas principis vel sum-
mi pontificis. Item si nō potest dispensa-
re papa in omni voto/ vel hoc esset qz vo-
tum. et sic de iure diuino et naturali reddē-
dum est/ vel quia solēnisatū. Non primuz
als in nullo voto papa posset dispensare.
qd est absurdum. Et patet pntia quoniam******

redditio vnus voti nō plus est de iure di-
uino qz redditio alteri. Nec scdm dici pōt
quia solēnisatio voti est de institutione ec-
clesie/ et ita de iure humano. supra quod est
papa. et ita patet qd papa pōt facere de mo-
nacho non monachū/ quoniā sicut arguit
de palude. esse monachū non est nisi eē ob-
ligatum ad obseruantia trium principali-
um votoz. Huiusmodi autē obligationē
vel vinculū soluere potest papa/ sicut et les-
gitor fecisse de rege vno arragonuz/ quem
exire coegit de claustro ad prolem procreā-
dam et vxorem ducendā. **Ex pmissis ois-
bus sequit qd multi sunt perfecti et fuerunt
in vita spirituali. qui nō sunt in statu perfe-
ctionis. Patet de multis coniugatis. qui
sunt et fuerunt pfecti in vita xpiana. nec ta-
men habent statū pfectionis qm status cō-
iugalis nō dicitur status pfectionis. Consi-
militer multi (vt pchdolor et clare nimium
videre est) sunt in statu pfectionis platio-
nis vel religionis/ omnium imperfectissimi
dissoluti in vita et moribz. vt inde dixerit
greg⁹ in pastoralī. Plerūq; ordines psona-
rum pmutauit qualitas moz. **Unde p
de declaratione ampliori describit status pfe-
ctionis/ qd est modus viuēdi in quo quis
obligat ad pfectionē adqrendā vel exercē-
dam/ siue obliget per votū aut plationem
vel dignitatē. Dixi adqrendā ppter status
religiosoz. Exercendā ppter statū platorū
epoz et curatoz. **Infero vltra qd stat⁹ p-
fectionis exercēde generaliter pfectior ē sta-
tu illo qd ordinat ad pfectionē adqrendā h
de se notum est. qm exercere opera pfectio-
nis/ dign⁹ est et pfectius. qz ad illa niti/ ten-
dere et festinare. Simul et status ille perfe-
ctior est qui obligat assumētē illū ad ope-
ra pfectiora exercēda vel adqrenda. qz ille
qui ad minus perfecta obligat aut exercen-
da aut conqrenda. **Alterius sequit qd sta-
tus perfectissimus in ecclesia militante est
status episcopoz. Patet quia obligat ad
opera hierarchica perfectissima exercēda
que sunt purgare illuminare et perficere.
Purgare arguendo/ corripiendo/ increpā-
do Argue/ increpa/ obsecra/ monet aposto-
lus thimosotheū quē epm ordinauerat. Il-
luminare autē instruendo. docēdo. monē-
do. **Oporet scribit apostolus epm ample-
ctentem esse eū qui fm sanam doctrinam
est fidelem sermonem/ vt sit potens exhor-
tari in doctrina sana. Et contradicentes**********

De consiliis euāgelicis

arguere. Quāobzē in ordinatione ep̄i pe-
titur ab eo. Scis nouū et uetus testamētū
et respōdet. scio. Perficere deniqz hostias
p̄ces/orōnes/sacr̄a que sunt uasa sanctifi-
cationis et gr̄e offerēdo. Omnis enī ponti-
fex ut instruit hebreos ap̄ls/er hoībus as-
sumptus pro hoībz constituit in his q̄ sūt
ad deū. ut offerat dona et sacrificia pro pec-
catis. Item qz platus debet aiām suāz po-
nere pro subditis. qd̄ est opus p̄fectionis
maxime. Debet regentibz subsidia mīstra-
re p̄aliū bonoz. Si enī inquit greg⁹ nō
dat substantiā suā. qm̄ daturus est aiām su-
am. Item fm̄ aplm̄ et diuinū dionysii ep̄i
sunt cooperatorē dei. Pontificūz ordo ait
dionysius primus et sublimissim⁹. Et hu-
go in p̄mento Ep̄i sunt sublimes et sup̄io-
res ac ip̄i diuinitati magis appropinquā-
tes. Sequit̄ ulterius qz status p̄latōis
nō ideo dicit̄ perfectissimus. qz p̄uenienti-
or et ap̄rior est ad p̄fectionē adquirendā. sed
quia hominē iam p̄fectuz requirit. Pater/
quia status est p̄fectionis in alios exercen-
de nō adquirende. quare hominē p̄fectissi-
mū ecigit et requirit. **Q**uocirca accipia-
mus dram̄ inter statum p̄fectionis adqui-
rende et statū p̄fectionis exercēde. que qui-
dem d̄ra a fine sumenda est. Status nem-
pe p̄fectionis exercēde intendit bonū suū
in alios effundere et multiplicare. Status
vero p̄fectionis adquirende bonū illud qd̄
iam aliis diffundit/intendit/nūc/ et festi-
nat in se adq̄rere. Primus ex abundantia
in alios redundat. scd̄us in se stat. Scdm̄
enī aresto. v. et̄. Virtus tunc perfecta est/
quādo habēs eam p̄t ad alterū vti et mo-
do ad seipm̄. Multi enim in p̄p̄is virtute
vti possunt. qui ad alterū nequeūt. Ultra
sequit̄ et si status p̄lationis sit status p̄fe-
ctionis exercēde. nō sic tamē exercēde/ qn̄
etiā et sit adquirende. Pater quia p̄lati non
sunt in summo p̄fectionis/ sed in dies pro-
ficiunt in gratijs et virtutibz. Non qz iam
acceperim/ dicit aplm̄/ aut perfectus sim/
hoc est sic quin ampli⁹ perfici possim. Se-
quor̄ autem si quo modo comprehendaz.
Quare autē plus dicatur p̄fectionis ex-
ercēde qz adquirende. ideo est quia princ̄i-
paliter datur et instituit̄ ex officio et ordine
ut bonū quod in eo est extendat/deriuat in
alios et effundat. et quasi se neglecto/ alijs n̄
sibi uiuat. qui nec sic perfectus est quin vl-
terius perfici queat. sed quia maxima ex p̄-

te iam p̄fectionis est. sicut perfectus doctor
et clericus/ dicitur quia excellenter p̄fecit
in doctrina qz omni die proficiat in ea.
Et istis infero quia status curatorū in
ordine proximus est statū ep̄oz. Pater
quia eadem opera hierarchica eis incum-
bunt que et ep̄is. Et si non in tam excellen-
ti gradu. Debent enī subditos purgare ar-
guendo/ increpando. illuminare docendo
et predicādo. Perficere sacramenta minis-
trando. Tenent et in casu sicut ep̄i aiās p̄
ouibz ponere. Unde et in missione septuas-
ginta duorum discipulorū/ quibus curari
succedunt fm̄ theologos et iuristas. quasi
eadem opera mandauit eis x̄ps/ que apo-
stolis/ luce decimo. **S**equitur statim ex
hoc qz status curatorū p̄fectior est statu
religiosorū. Pater quia proximior est sum-
mo statū ep̄iscopozū/ ergo et. Qd̄ autem
est p̄pinquius summo est p̄fectius. Secun-
do quia status curatorū est status p̄fectio-
nis exercēde. Religionis vero status ma-
gis est adquirende. fm̄ p̄dicta autē status
p̄fectionis exercēde p̄fectior est statu
p̄fectionis adquirende. **Q**d̄ status re-
ligiosorum sit p̄fectionis adquirende hoc
expresse ponit sanctus doctor scd̄a sc̄e. q.
clxxvi. ar. primo in solutione. ij. et. iij. ra-
tionum et ar. ij. in corpore questionis. Et
libello suo de p̄fectōe vite spiritualis. Sta-
tus inquit religionis ad p̄fectionē perti-
nere dicitur pro quāto est via tendendi ad
p̄fectionē per quedā exercitia regularis
observantiē. Unde et. ij. in pluribz locis
questionis eiusdē. Religiosus inq̄t nō p̄fi-
tetur se esse p̄fectū/ sed magis adhibere cu-
ram/ operā/ et studiū ad adquirendā p̄fe-
ctionem/ per regulares observantiās sue re-
ligionis/ quā assumit. sicut instrumēta ad
p̄fectionem solū ex intentione finis p̄-
fectionis adquirende. Qui autē opatur ad fi-
nem. nōdum assecutus est finem. Alioqn̄
religiosus p̄fessus vnus diei/ qui verissimē
et p̄rie est religiosus/ esset iam p̄fectus.
et pueri. xiiij. annoz. p̄fessi/ dicerent̄ iam p̄-
fecti. qd̄ quis diceret. Unde et in religio-
bus licite et bene recipiuntur pueri adole-
scentes/ homines indocti/ et imperfectissimi
ut sc̄z p̄ficient̄ in religione/ tales autē nun-
qz deberent admitti ad curam regendam.
Sic igit̄ status curatorū requirit boiez p̄fe-
ctiorem qz stat⁹ religionis. Ea p̄r dicebat

aug⁹. et habet. xxi. q. i. c. Probatores non nisi z meliores in clericos hoc est curatos recipim⁹. Non dicit in monachos vel religiosos ad quem statum qz est status perfectio nis adquirede. omnes recipi pnt. Preterea fm diuinu dionysiu status platoz preferit statui religiosoz. qz est adductiu⁹ et ali⁹ in se status. Ipsoz aut curatoz est etiã alios ad deũ adducere/ exhortãdo/ instruendo et monẽdo/ quo sic ad deũ redeãt. An. vi. ca. celestis hierarchie ait ipse dionysius. Consummand⁹ monachus/ retro sacerdotem stat nõ supra caput hñs tradita eloq̃a. Sequitur in textu. Qd aut neqz supra caput tradita eloquia hñe dicit/ et astare sacerdoti/ declarat monachicu ordinẽ nõ esse alijs p̃latu. sed in ipa stantẽ singulari z sacra statione. Unde z ab initio institutionis religiosoz/ vt ex legendis p̃m claret et appareret. religiosi erant subditi parochialibz curatis a quibz recipiebãt ecclesiastica sacramenta. Postmodũ vero vt vagandi tolleretur occasio. abbates eoz instituti sũt curati eoz. Item arguit ad corollarium/ quoniã curati ordinati sunt ad bonũ z munere/ religiosi vero vacant bono priuato/ et singulari/ z sacre stationi/ bonũ vero z munere diuinũ est z melius bono priuato.

Infero vltra qz status curatozũ sicut et epoz/ est de primaria z ordinaria xpi institutione. Patet qz ipsi discipuli quibz succedunt curati fm glosas z canones/ fuerũt ordinarij hierarchie/ z imediate a xpo missi. z potestate hierarchisandi acceperũt/ nõ a petro sed a xpo. Sequit⁹ vltra qz curati parochiales/ nõ se habent ad epos sicut baliui vel p̃positi ad regem vel principem. Patet quoniã ipsi curati habet ordinariã iurisdictionẽ sine potestate exercendi ea q̃ iuris sunt in subditos/ sicut z discipuli q̃bus succedũt. Prepositi aut z baliui non habent nisi subdelegatã iurisdictionẽ non ordinariã. Secũdo si curati nõ haberent ordinariã iurisdictionẽ plusqz prepositi vel baliui regum z principũ/ tunc epi possent pro libitu z mere gratis/ eos depone/ re absqz culpa/ sicut principes de suis prepositis z baliuis facere possunt. Cõsequẽs autem falsum est. quia fm canones/ ecclesiã quã quis iuste adeptus est. non nisi p̃ graui culpa corãz episcopo canonica seueritate amittere debet. Item quia curati de iure diuino z p̃muni possunt opera hierar-

chica exercere/ arguere/ docere/ predicare/ p̃ficere/ sacramẽta ministrare. sequit⁹ qz stat⁹ curatoz nõ est facticius/ vel aduẽticius/ vel voluntarius. Patet ex q̃ fm p̃dicta est de primaria xpi institutione/ z ordinari⁹ status.

Alterius sequit⁹ qz sicut papa nõ posset statũ epoz ab ecclesia tollere/ sic nec status curatoz. Patet quia in suis antecessoribz immediate a xpo missi sunt. sicut et epi in aploz missione. Ultimo infero sicut sũmus pontifex nõ posset statũ curatoz abolere vel tollere. sic nec a parochianis omniũ curatoz omnẽ debitãz subiectionẽ tollere vel suspendere. ita vt in nullo eis subijcerẽtur. Probat⁹ quoniã fm dicta/ curati a xpo in suis successoribz acceperũt auctoritatẽ z potestatẽ actiuã. imo madata z p̃ceptũ hierarchisandi subditos suos. ergo xps eodez actu vel madata instituit/ ordinauit/ z precepit/ qz ipi subditi a curatis hierarchisãtur z ad eos veniẽt. Frustra etenim daretur actiua potestas hierarchisandi nisi z passiuã. Unde sicut arguit doctores theologi. Christus dando aplis potestatẽ absolue/ di Quoz remiseritis peccata zc. illo eodez actu z madata obligabat hoies ad p̃fessionẽ peccatoz/ quoniã sine p̃fessione nunqz absoluerẽt. z frustra dedisset auctoritatẽ absolue/ di. nisi in subditis correspondenter instituisset obligationẽ p̃ceptiuã ad se submittendum eis p̃ beneficio absolutionis.

Ita in p̃posito imaginãduz est. Item quia ipsi curati iure naturali z diuino obligantur curã z sollicitudinẽ gerere/ ac rationem districtam reddere de ouibz sibi cõmissis. igitur ipi etiã parochiani eis obligãtur et subijciuntur/ tenet consequẽtia/ quia obligatio debet esse mutua/ nec claudicare debet. Itaqz necessariũ est/ si rex vel princeps teneatur subditos tueri/ regere/ protegere/ et defendere/ qz correspondẽter subditi eis debeant subiectionẽ/ tributũ/ z vectigal/ z econtra si plebs vel populus debet p̃cipi reuerentiã z tributa. Rex etiã debet eis p̃tectionem z defensionẽ. Nam z ipse sũmus pontifex propter magnitudinẽ obligationis vocat se seruũ seruoꝝ. Sic etiã oportet qz omnes ei maxime obligentur.

Sic igitur inter curatos et parochianos est mutua naturalis et diuina obligatio/ quã generaliter papa non potest ab omnibus tollere.

¶ Finis.